

Uczelniana Oferta Studiów Zaawansowanych	
SYLABUS 2010/2011	
Nazwa przedmiotu	Miary odporności modeli liniowych na zaburzenia w danych obserwacyjnych – obserwacje nieskorelowane i skorelowane
Liczba kredytów ECTS <i>Punkty winny być przyporządkowane wszystkim przedmiotom, które kończą się ewaluacją, zgodnie z zasadą, że nakład pracy przeciętnego studenta przypadający na rok akademicki odpowiada 60 punktom ECTS, również w przypadku, gdy przedmioty pogrupowane są w moduły, lub większe „bloki”. Punkty powinny uwzględniać także czas studenta poświęcony na wykonanie takich zadań obowiązujących w ramach zajęć z danego przedmiotu jak prace semestralne/roczne/dyplomowe, dysertacje, projekty/ćwiczenia realizowane w laboratorium, prace terenowe itp.</i>	

Osoby prowadzące	Tytuł naukowy	Imię i nazwisko	Katedra / Instytut/ Centrum/ Inne
	Prof.	Witold Prószyński	Wydział Geodezji i Kartografii PW
Osoba odpowiedzialna za przedmiot	j.w.	j.w.	j.w.

Semestr studiów	sem. letni 2010/2011
Typ przedmiotu (możliwości wyboru) obowiązkowy O fakultatywny F	Wykład specjalny
Wymagania wstępne Zakres wiadomości / kompetencji / umiejętności, jakie powinien już posiadać student przed rozpoczęciem nauki przedmiotu, a także specyfikacja innych przedmiotów lub programów, które należy zaliczyć wcześniej. Uwaga: maksymalna objętość tekstu to 1/2 standardowej strony A4	Podstawowa wiedza z zakresu: - rachunku macierzowego (w tym odwrotności uogólnionych); - algebry liniowej; - estymacji metodą najmniejszych kwadratów. Wykład obejmuje syntetyczne przypomnienie podstawowych pojęć, niezbędnych do zrozumienia prezentowanych miar odporności na zaburzenia.

Wykład współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Poziom przedmiotu Podstawowy P Średniozaawansowany Ś Zaawansowany Z	Ś
Charakter zajęć , liczba godzin w semestrze, liczba godzin w tygodniu. 1) podać rodzaj prowadzonych zajęć dla danego przedmiotu: wykłady (W); ćwiczenia (Ć); laboratorium (L); projekt (P) 2) podać liczbę godzin w tygodniu np. W - 2; Ć - 2; L - 3; P - 0 3) podać liczbę godzin w semestrze np. W - 30; Ć - 30; L - 45; P - 0	Ad 1. W (z praktycznymi przykładami przygotowywanymi przez słuchaczy) Ad.2. W – 2 Ad.3. W – 15
Sugerowana liczba godzin pracy własnej	
Całkowita liczba godzin:	
Aspekty międzynarodowe (jeśli są)	Podawane będą odpowiedniki angielskie ważniejszych terminów
Język wykładowy	Język polski
Cel przedmiotu Opis zakładanych kompetencji i umiejętności, jakie student nabywa w wyniku zaliczenia przedmiotu. Uwaga: maksymalna objętość tekstu to 3 linie standardowej strony A4	Umiejętność analizy modeli liniowych pod kątem odporności na zaburzenia w danych obserwacyjnych. Wyciąganie wniosków co do potrzeby poprawiania struktury tych modeli.
Treść przedmiotu (zob. abstrakt - <i>Treść wykładu</i>) treści merytoryczne przedmiotu dla każdej składowej przedmiotu tj. dla W; Ć; L; P. Uwaga: maksymalna objętość tekstu to 1 standardowa strona A4	
Spis zalecanych lektur (pozycje źródłowe)	
LP.	Autor, Tytuł, Wydawnictwo,
1.	Chatterjee S., Hadi A.S. (1988) <i>Sensitivity analysis in linear regression</i> , John Wiley, New York etc.
2.	Prószyński W. (2010) <i>Another approach to reliability measures for systems with correlated observations</i> , Journal of Geodesy, Vol. 84, No. 9 :547-556
3.	Prószyński W. (2008) <i>The vector space of imperceptible observational errors: a supplement to the theory of network reliability</i> , Geodesy and Cartography; Vol. 57, No 1: 3-19
4.	Prószyński W. (1997) <i>Measuring the robustness potential of the least squares estimation: geodetic illustration</i> , Journal of Geodesy, 71:652-659
5.	Rao C.R., Mitra S.K. (1971) <i>Generalized inverse of matrices and its applications</i> . John Wiley, New York
6.	Rao C.R. (1982) <i>Modele liniowe statystyki matematycznej</i> , PWN, Warszawa 1982

Wykład współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Metody oceny (zaliczenie, ocena, egz. pisemny, egz. ustny, projekt)	Zaliczanie (fakultatywne) indywidualnego opracowania stanowiącego własny przykład liczbowy słuchacza
Uwagi dodatkowe	

Treść wykładu:

- * **Wprowadzenie** (geneza i ewolucja podejścia – od rozwiązań stosowanych w geodezji do uogólnień mogących mieć zastosowanie w innych działach techniki; wyjaśnienie pojęcia „*odporność modelu na zaburzenia w danych obserwacyjnych*” i jego związku z wykrywalnością tego typu zaburzeń)
- * **Przypomnienie podstawowych pojęć**
  - modele liniowe nadokreślone-niespójne
  - sposoby prezentowania modeli nadokreślonych-niespójnych (widok w przestrzeni parametrów - *hiperpłaszczyzny pozycyjne*; widok w przestrzeni obserwacyjnej – *wektor obserwacji a obraz przekształcenia, rozwiązanie drogą rzutowania na obraz przekształcenia*)
  - regresja liniowa, model Gaussa-Markova, model Gaussa-Markova z rozszerzeniem na obserwacje skorelowane
  - operatory rzutowania (rzut ortogonalny, rzut ukośny) i ich podstawowe własności
- * **Własności numeryczne operatorów rzutowania**
  - wartość graniczna elementu pozadiagonalnego operatora rzutu ortogonalnego,
  - zależności zachodzące między elementami operatora rzutu ukośnego,
  - zależności między normami L2 pewnych podwektorów kolumn operatora rzutu ortogonalnego i operatora rzutu ukośnego.
- * **Interpretacja geometryczna obu typów operatora**
- * **Miary odporności - obserwacje nieskorelowane**
  - relacja zaburzenie/odpowiedź w modelu liniowym (macierz wrażliwości, macierz odporności)
  - miary odporności dla przypadku pojedynczego zaburzenia
  - kryterium odporności dla przypadku pojedynczego zaburzenia
  - kryterium odporności dla modeli z powtórzeniami obserwacji
  - kryterium odporności dla przypadku wielu zaburzeń
- * **Przestrzeń zaburzeń niedostrzegalnych w modelach liniowych z obserwacjami nieskorelowanymi**
- * **Miary odporności - obserwacje skorelowane**
  - relacja zaburzenie/odpowiedź w modelu liniowym
  - miary odporności dla przypadku pojedynczego zaburzenia
  - kryterium odporności dla przypadku pojedynczego zaburzenia

Wykład współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- * **Układy z pseudoobserwacjami** (pseudoobserwacje stanowiące wielkości skorelowane)
- * **Możliwości rozszerzenia obszaru zastosowań omawianego podejścia**

Przykłady z rozwiązaniami (dowolne układy równań, układy zaczerpnięte z geodezji, układy zaproponowane przez słuchaczy)

Wykład współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

